

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

ENGLAND CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND
EDUCATION**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION: a collection scientific works of the International scientific conference – London, England, 2025. Issue 5

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION**». Which took place in London , 2025.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

MUHAMMAD YUSUF HAYOTI VA IJODI.**Ulug'bekova Ruxshona Nodirbek qizi**

Qo'qon universiteti Andijon filiali

IT va ijtimoiy- gumanitar fakulteti Tarix yo'nalishi 1-kurs talabasi

Email: sahnozahonulugbekbekov@gmail.com**Yunusova Buxajal Alimovna**

Qo'qon Universiteti Andijon Filiali

“Tarix va Ijtimoiy fanlar” kafedrası katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Muhammad Yusufning hayot yo'li, ijodiy faoliyati hamda o'zbek adabiyotiga qo'shgan hissasi tahlil qilinadi. Shuningdek, uning oilaviy hayoti va insoniy fazilatları ham qisqacha bayon qilingan. Matn shoirning o'zbek adabiyotidagi ahamiyatini tushunishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: Muhammad Yusuf, she'riyat, oila, adabiyot, ijod.

Аннотация: Данная статья анализируется жизненный путь Мухаммада Юсуфа, его творческая деятельность и вклад в узбекскую литературу. Также кратко освещаются его семейная жизнь и человеческие качества. Текст помогает глубже понять значение поэта в узбекской литературе.

Ключевые слова: Мухаммад Юсуф, поэзия, семья, литература, творчество.

Annotation: This article analyzes the life path of Muhammad Yusuf, his creative activity, and his contribution to Uzbek literature. It also briefly describes his family life and personal qualities. The text helps to better understand the poet's significance in Uzbek literature.

Keywords: Muhammad Yusuf, poetry, family, literature, creativity

Ma'lumki, bugungi kunda o'zbek adabiyoti mazmun va shakl jihatidan boyib, zamonaviy tafakkur hamda milliy ruh uyg'unligida rivojlanib bormoqda. Adabiyot inson qalbini tarbiyalovchi, jamiyat ma'naviyatini yuksaltiruvchi muhim omil sifatida o'z ahamiyatini yo'qotgani yo'q. Ana shunday jarayonda xalq ruhini, oddiy inson kechinmalarini samimiy va sodda tilda ifodalay olgan ijodkorlarning o'rni beqiyosdir. Bu borada Muhammad Yusuf o'zbek she'riyatida alohida mavqega ega bo'lib, u zamonaviy adabiyotimizda xalqona ruhni mustahkamlagan shoir sifatida e'tirof etiladi. Muhammad Yusuf — XX asr oxiri o'zbek adabiyotida o'ziga xos o'rin egallagan, xalqona ruh va samimiylikni she'riyatiga singdira olgan iste'dodli shoirdir. Uning ijodi Vatanga muhabbat, insoniy tuyg'ular, ona timsoli va milliy qadriyatlarni ulug'lash bilan ajralib turadi. Shoirning sodda, ammo mazmunan chuqur she'rlari keng kitobxonlar ommasi qalbidan mustahkam o'rin egallagan.

O'zbek adabiyotining so'nggi yillarda eng ko'p sevib o'qiladigan shoirlaridan biri — Muhammad Yusuf 1954-yil 26-aprelda Andijon viloyatining Marhamat tumanida tug'ilgan. Uning bolalik yillari o'zbekona

qadriyatlar mustahkam saqlangan oddiy oilada o'tgan. Shoirning keyinchalik ijodida namoyon bo'ladigan sodda, xalqona, lekin nihoyatda teran fikrlar aynan shu muhitdan, xalq hayotiga bevosita yaqin bo'lgan sharoitdan oziqlangan [1.1]. Mustaqillik yillarida adabiyotimizda yuz bergan ma'naviy uyg'onish jarayonida Muhammad Yusufning ovozi o'ziga xos tarzda jaranglab, o'zbek she'riyatida yangi ruh, yangi ohang paydo bo'lishiga sabab bo'ldi. Ochiq manbalarda qayd etilishicha, Muhammad Yusufning rafiqasi Nazira Salyamova bo'lgan [2.1]. Ular mehrlari, o'zaro hurmatga asoslangan oilani shakllantirgan. Shoirning qizi Madina Yusupova esa otasini "eng yaqin sirdoshimiz edi" deb eslagan. Bu fikrlar shoirning oilaviy hayotda ham nihoyatda mehribon, sodda va samimiy inson bo'lganligini ko'rsatadi. Shoirning oilaviy muhiti — uning lirik she'rlarida aks etadigan samimiyat, insoniylik va mehrning manbalaridan biridir. Qizlar aytganidek, otalari hech qachon ularga baland ovozda gapirmagan, har qanday masalani mayin, tushuntirish orqali hal qilgan. Shu sababli ham ular uchun Muhammad Yusuf faqat shoir emas, balki ibratli tarbiyachi, oilaning tayanchi bo'lgan. Madaniyat va ma'naviyatga qiziqish ham ularni yaqinlashtirgan, ular otalarining ijodiy merosini birgalikda qadrlab, uning asarlarini o'rganishga intilgan. Shu sababli, qizlar orasidagi iliq, samimiy munosabatlar nafaqat oilaviy muhabbatni aks ettiradi, balki ularning shaxsiy va ijodiy rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatgan. Bu munosabatlar orqali ular ota mehrini, uning insoniy fazilatlarini o'z hayotlariga singdirgan va bir-birlariga doimiy tayanch bo'lib kelgan. Shoirning ijodiy faoliyati davomida yaratgan she'rlari xalq tomonidan iliq kutib olinishi bejiz emas. U hayotning eng oddiy lavhalarini ham yuksak ma'nolar bilan bezay olgan. Vatan, ona, muhabbat, sadoqat, do'stlik — bular uning she'riy olamining markaziy mavzularidir. Shoirning "Ona", "Seni sevaman, O'zbekiston", "Yolg'on dunyo", "Oqqushlar", "Sevgi" kabi she'rlari el orasida qo'shiqday tarqalib ketgan [1.2]. U xalqning og'irini yengil qiladigan, qayg'usini unuttiradigan, umid va ishonch beradigan satrlar yaratgan.

Muhammad Yusufning ijodida xalqchilik o'ta muhim o'rin egallaydi. U o'z she'rlarida sun'iylikka yo'l qo'ymagan, balandparvoz iboralardan ko'ra, xalqning kundalik tili, hayotiy iboralaridan foydalanishni afzal bilgan. Shu sababli ham uning she'rlari katta adabiyot namunasi bo'lishi bilan birga, har bir oddiy o'quvchining qalbiga yaqin. U o'zbekning dardini ham, quvonchini ham aynan xalqning o'zi kabi ifodalagan shoir edi. Lirik she'rlari esa insoniy tuyg'ular — sevgi, ona mehri, do'stlik, hayotning oddiy zavqlari bilan sug'orilgan. Tahlillarda qayd etilishicha, shoirning soddaligi — uning kuchi bo'lib, u murakkab g'oyalarni ham xalq tilida, eng sodda shaklda berishni uddalagan. Muhammad Yusuf poetikasida xalq og'zaki ijodi bilan yaqinlik alohida ajralib turadi. Uning she'rlari oson yodlanadi, xalq orasida tez tarqaladi va qo'shiq bo'lib ham kuylanadi. Obrazlar tizimi ham hayotiy: yo'l, non, ona qo'li, daraxt, osmon kabi oddiy tasvirlar ramziy ma'noda qo'llanadi.

Shoirning lirik qahramoni esa — xalqning o'zi, shu bois uning she'riyatida milliy hissiyot juda kuchli [4.2].

Xulosa qilib aytganda, Muhammad Yusuf o'zbek adabiyotidagi eng yorqin, eng samimiy va xalqona shoirlardan biri sifatida tarixda o'z nomini qoldirdi. Uning hayoti — sodda, ammo ma'noli ijodi — teran, ammo xalqqa yaqin. Shoir o'z she'rlari orqali o'zbekning yuragini kuyladi, uning orzu-umidlarini madh etdi, dardlariga malham bo'ldi. Muhammad Yusufning ijodidagi milliylik, samimiyat va halollik bugun ham o'z ahamiyatini yo'qotgan emas, balki har bir avlod uchun ma'naviy boylik bo'lib xizmat qilmoqda. Shoirning oilasi, turmush o'rtog'i va ikki qiziga bo'lgan mehr-muhabbati uning inson sifatidagi yuksak fazilatlarini yanada namoyon etadi. Bu jihatlar uning she'riyatiga ham chuqur singib ketgan. Shu bois bugun ham Muhammad Yusuf nafaqat shoir, balki millatning qo'shig'iga aylangan, har bir qalbda alohida o'rin topgan ma'naviy timsol sifatida yashab kelmoqda. Muhammad Yusufning boy ijodiy merosi bugungi va kelajak avlodlar uchun bebaho ma'naviy manba bo'lib xizmat qilib, o'zbek adabiyotining rivojiga munosib hissa qo'shadi.

FOYDANANILGAN ADABIYOTLAR.

- 1 Sherlari.uz. (2022). Muhammad Yusuf hayoti va ijodi.
<https://sherlari.uz/muhammad-yusuf-shoirning-hayoti-va-ijodi>.
2. Ziyouz.com. (2021). Muhammad Yusuf (1954–2001).
<https://www.ziyouz.com/portal-haqida/xarita/o-zbek-ziyolilari/muhammad-yusuf-1954-2001>.
3. Academics.uz. (2024). Muhammad Yusuf hayoti va ijodiyati (ilmiy maqola).
<https://academics.uz/index.php/zfty/article/view/3261>.
4. Tadqiqotlar.uz. (2023). Muhammad Yusuf she'riyatida o'zbek xarakteri.
<https://tadqiqotlar.uz/new/article/view/4121>.
5. Jurnal.tamaddunnuri.uz. (2023). Muhammad Yusuf biografiyasining shoir lirikasiga ta'siri.
<https://jurnal.tamaddunnuri.uz/index.php/tnj/article/view/173>.

